

Souhrnná teritoriální informace:

Brunej

Zastupitelský úřad 29. 5. 2026 19:09

Brunej Darussalam v roce 2026 nadále představuje atraktivní destinaci pro zahraniční investice díky stabilnímu politickému prostředí, kvalitní infrastruktuře, vzdělané pracovní síle a silné ekonomice. Strategie Wawasan Brunei 2035, úzce propojená s Agendou OSN 2030, stanovuje jako prioritní investiční oblasti ropný a plynárenský průmysl, ICT, služby, gastronomii a turistiku.

Ekonomika Bruneje v roce 2026 vykazuje stabilní růst HDP na úrovni 2,8–3 %, přičemž hlavními tahouny jsou vývoz surové ropy, LNG a petrochemických produktů. Zpracovatelský průmysl je posílen provozem závodu na výrobu methanolu s kapacitou 850 tis. tun ročně a závodu na výrobu močovinných hnojiv s kapacitou 1,36 mil. tun ročně. K inflaci prakticky v zemi nedochází, její průměrná míra se v roce 2026 pohybuje kolem 0,6 %, což odráží stabilní ceny potravin a energií. Stavební sektor se postupně zotavuje po poklesu způsobeném odlivem zahraničních pracovníků během pandemie COVID-19, přičemž vláda podporuje rekvalifikační programy pro místní pracovní sílu.

Brunejský sultán Hassanal Bolkiah v novoročním proslovu v roce 2026 zdůraznil úspěchy hospodářství a připomněl 42. výročí nezávislosti země. Islámský charakter hospodářství je zohledňován v investičních a

Základní údaje	
Hlavní město	Bandar Seri Begawan
Počet obyvatel	0,47 mil.
Jazyk	malajština (úřední), angličtina (rozšířená v byznysu, administrativě a školství)
Náboženství	islám (státní náboženství, sunnitská verze)
Státní zřízení	absolutní monarchie
Hlava státu	sultán Hassanal Bolkiah
Hlava vlády	sultán Hassanal Bolkiah
Název měny	brunejský dolar (BND); plně zaměnitelný se singapurským dolarem (SGD)
Cestování	
Časový posun	+7 h (+6 h letní čas)

obchodních aktivitách, přičemž Brunej dosahuje vynikajících výsledků v aplikaci islámských principů ve finančním a bankovním sektoru. Hospodářský růst v nadcházejícím období bude záviset na domácí spotřebě a stávajících zahraničních investičních projektech. Vláda pokračuje v úsilí o diverzifikaci ekonomiky a podporu udržitelného rozvoje v souladu s cíli strategie Wawasan Brunei 2035.

Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Petr Kopřiva
Ekonomický úsek	Mgr. Pavel Drlík
Konzulární úsek	Ing. Mgr. Radomír Karlík
CzechTrade	Ing. Ivan Kameník
Czechinvest	ne
Ekonomika	2025
Nominální HDP (mld. USD)	15,45
Hospodářský růst (%)	2,2
Inflace (%)	-0,3
Nezaměstnanost (%)	5,3

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veřejní akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Brunej Darussalam je absolutní monarchií, v jejímž čele stojí sultán s neomezenou výkonnou, legislativní i soudní mocí. Oficiální název země je Negara Brunei Darussalam (v překladu „Země míru“), běžně používaný název v mezinárodním kontextu je Brunei Darussalam.

V čele země stojí Jeho Veličenstvo sultán Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah, jehož plný titul odkazuje na dynastii a nábožensko-morální roli v zemi. Sultán vykonává současně funkci premiéra, ministra financí, obrany a zahraničí, což mu umožňuje přímou kontrolu nad klíčovými oblastmi státní moci. Jde o jednu z mála zemí světa, kde panovník zároveň předsedá vládě. Sultán je vnímán jako garant stability a prosperity, přičemž jeho vysoká oblíbenost vychází nejen z jeho náboženské autority, ale i z rozsáhlého systému státních subvencí, které zajišťují občanům přístup ke zdravotnictví, školství, bydlení a základním komoditám zdarma nebo za dotované ceny. Jedinou politickou proměnnou v systému zůstává nástupnická otázka. S ohledem na pokročilý věk sultána (nar. 1946) se v posledních letech čím dál více prosazuje jeho syn, korunní princ Haji Al-Muhtadee Billah, který zastává funkci zástupce sultána a postupně přebírá dohled nad bezpečnostními a vládními strukturami. Předpokládá se, že princ bude pokračovat v nastaveném autoritativním modelu vlády.

Kabinet tvoří ministři jmenovaní sultánem, kteří mu přímo podléhají a setrvávají ve funkcích na dobu neurčitou. Politické strany hrají v zemi pouze formální roli. Parti Pembangunan, jediná oficiálně registrovaná politická strana, není aktivní a v zemi neprobíhají žádné volby na národní úrovni. Neexistuje parlament zvolený lidem a zákonodárná moc je vykonávána prostřednictvím jmenované Legislativní rady (Legislative Council), jejíž členové mají výhradně poradní hlas.

Brunejská ústava z roku 1959 byla v průběhu desetiletí doplňována a umožňuje panovníkovi vládnout výnosy bez nutnosti schvalování zákonů jinými orgány. V roce 2004 byla obnovena činnost Legislativní rady v rozšířené podobě, ale její funkce zůstává omezená. Od 90. let lze pozorovat ideologický posun směrem k malajské islámské monarchii (*MIB - Melayu Islam Beraja*), jež byla oficiálně vyhlášena jako státní ideologie. Tento koncept integruje malajskou kulturu, islámské hodnoty a monarchistické zřízení. V roce 2014 vstoupil v platnost první blok trestního zákoníku podle práva šaría, který doplňuje sekulární právní rámec a rozšiřuje nábožensko-právní autoritu.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraničněpolitická orientace Brunejského sultanátu je stabilní a dlouhodobě ukotvena především v regionální spolupráci v rámci ASEAN. Brunej udržuje zvláště úzké vztahy se svými nejbližšími sousedy Malajsií, Singapurem. Prohloubení ekonomických vazeb bylo potvrzeno přistoupením k regionální obchodní dohodě RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership), která vstoupila v platnost v lednu 2022. Význam Bruneje pro ASEAN podtrhuje skutečnost, že v hlavním městě Bandar Seri Begawan bylo zřízeno "ASEAN Centre for Climate Change", jehož úkolem je koordinace společné klimatické politiky členských států, výzkum a podpora přechodu k udržitelnému rozvoji. Na financování a odborné kapacitě centra se podílí i USA a agentury OSN.

Blízké vztahy s Malajsií potvrdila státní návštěva premiéra Ismaila Sabri Yaakoba v roce 2022, která se zaměřila mimo jiné na infrastrukturu, konkrétně na výstavbu dálnice "Trans-Borneo Highway", spojující obě země. Projekt byl zahájen v roce 2023 a představuje strategický krok ke zlepšení vnitroregionální konektivity.

Brunej udržuje zvláště intenzivní vztahy s Čínou, a to jak v oblasti investic, tak geopolitiky. Přestože se Brunej nachází v oblasti s překrývajícími se námořními nároky v Jihočínském moři, podařilo se jí vyhnout napětí a současně zajistit významnou čínskou investici. Společnost Hengyi Industries, čínský petrochemický gigant, buduje na území Bruneje petrochemický komplex v hodnotě 13,7 mld. USD. První fáze byla dokončena v roce 2019, druhá pak v roce 2023, čímž se Brunej stala důležitým článkem čínských průmyslových dodavatelských řetězců v regionu.

Vztahy s USA a Velkou Británií jsou tradičně silné, zejména v oblasti obrany a bezpečnosti. Brunej pravidelně pořádá s oběma státy společná vojenská cvičení. Vztahy se západními partnery jsou podloženy i bezpečnostními zárukami a dlouhodobými vazbami. Ve vztahu k Indii se spolupráce zaměřuje především na obrannou spolupráci a energetiku.

V mezinárodních otázkách Brunej zachovává vyvážený postoj, přičemž bezpečnostní orientace zůstává prozápadní. Tento postoj se projevil například při hlasování ve Valném shromáždění OSN, kde Brunej podpořila rezoluci odsuzující ruskou invazi na Ukrajinu. Navzdory autoritativnímu režimu a nízkému hodnocení v indexu demokracie si Brunej udržuje stabilní mezinárodní postavení, a to i díky své aktivní regionální roli a sociálně orientované domácí politice.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 0,47 mil. obyvatel (2026)

Země patří mezi 30 nejméně lidnatých států světa. Přes 100 tis. obyvatel žije ve hlavním městě Bandar Seri Begawan, v jeho širší metropoli pak až 250 tis. obyvatel.

Hustota: 86,4 obyvatel/km²

Národnostní složení: Malajci 66 %, Číňané 11 %, původní domorodé obyvatelstvo 4 %, ostatní 19 %

Náboženské složení: muslimové 82 %, buddhisté 6 %, křesťané 7 % a ostatní 5 %

Oficiálním jazykem je standardní malajština (bahasa melayu). Domluvit se lze také anglicky a čínskými dialekty.

Během pandemie COVID-19 došlo k odchodu části zahraničních pracovníků, zejména na nižších pozicích. V reakci na to vláda zavedla program "i-Ready", který nabízí 18měsíční placené stáže pro absolventy vysokých škol s cílem zvýšit jejich zaměstnatelnost a nahradit chybějící pracovní sílu. Program je spravován prostřednictvím "JobCentre Brunei."

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Brunejské hospodářství v letech 2023–2026 vykazuje stabilní růst, podpořený rozvojem ropného a plynárenského sektoru a snahou o diverzifikaci ekonomiky:

- 1 2023: Reálný HDP vzrostl o 1,4 %, přičemž růst byl tažen zejména ne-ropným a plynárenským sektorem a dřívějším než očekávaným spuštěním produkce z nového ropného pole Salman ve 4. čtvrtletí 2023.
- 1 2024: Růst HDP o 2,7 %, podpořený zvýšením produkce ropy a plynu, včetně nových ropných polí na moři a oživením v oblasti downstreamingu ropného sektoru.
- 1 2025–2026: Pro tyto roky se předpokládá stabilizace růstu HDP na úrovni 3 %, přičemž růst bude podporován pokračujícím rozvojem ropného a plynárenského sektoru a expanzí služeb, zejména v oblasti obchodu, dopravy a komunikací.

Hlavním motorem reform a vládní vize *Wawasan Brunei 2035* je neúprosný časový horizont fosilních paliv. Podle analýz organizace AMRO a energetických přehledů (BP Statistical Review) při současném tempu těžby brunejské zásoby ropy a plynu dojdou přibližně za 23 až 25 let (kolem roku 2050). Tato hrozba nutí zemi k radikálnímu přehodnocení strategie. Vláda v rámci klimatických cílů deklarovala záměr přejít na čistší zdroje a stanovila si oficiální cíl dosáhnout 10% podílu obnovitelných zdrojů na výrobě elektřiny do roku 2035. Hodnocení transformace ukazuje, že Brunej v praxi naráží na realitu vlastního ropného bohatství. Domácí trh s energiemi je extrémně deformován masivními státními dotacemi na fosilní paliva a elektřinu. Levný plyn a ropa tlumí ekonomickou motivaci firem i obyvatel investovat do zelených technologií. Brunej sice v politických deklaracích na obnovitelnou energetiku sází, ale v praxi transformace postupuje pomalu. Ekonomiku před vyčerpáním ložisek zatím zachraňuje spíše to, že ropu namísto pouhého exportu začala sama rafinovat.

Politická stabilita a ekonomická diverzifikace Bruneje zůstávají dlouhodobě stabilní a předvídatelné, s koncentrací moci v rukou sultána Hassanal Bolkiaha. V posledních letech se postupně prosazuje korunní princ Billah, který má přímý vliv na kabinet premiéra a bezpečnostní složky. V rámci snahy o diverzifikaci hospodářství se Brunej zaměřuje na rozvoj downstreamingových aktivit v ropném a plynárenském sektoru, přičemž klíčovou roli hraje čínská investice do petrochemického závodu Hengyi. Dále se rozvíjejí sektory jako zemědělství a potravinářství, cestovní ruch, informační a komunikační technologie a služby.

Ukazatel	2023	2024	2025	2026	2027
Růst HDP (%)	1,4	2,7	2,2	2,6	2,6
HDP/obyv. (USD/PPP)	85032,99	89302,69	90932,33	94747,61	98419,21
Inflace (%)	0,36	-0,39	-0,3	1,2	-0,2
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	10,99	11,25	10,09	11,18	11,25
Import zboží (mld. USD)	7,45	7,3	6,39	6,72	6,84
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	3,8	3,71	3,49	4,23	4,17
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	0,46	0,46	0,47	0,47	0,47
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD, IMF, Ministerstvo financí Bruneje, ADB

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Veřejné finance Sultanátu Brunej jsou tradičně založeny na příjmech z těžby ropy a zemního plynu, které dlouhodobě tvoří přibližně 70–75 % státních příjmů. Země nevybírá daň z příjmu fyzických osob a běžné spotřební daně, fiskální stabilita je proto závislá na výnosech z ropného sektoru a návratnosti investic státních fondů. Ne všechny výnosy z těžby jsou zahrnovány do každoročního státního rozpočtu, jelikož část přebytků je alokována do rezervních a investičních fondů, které vláda využívá v obdobích poklesu cen komodit k dotování deficitu.

Rozpočet pro fiskální rok 2026 byl stanoven na 6,35 mld. BND, přičemž příjmy vláda odhaduje na 3,3 mld. BND. To představuje rozpočtový deficit ve výši přibližně 3,1 mld. BND, což odpovídá zhruba 9,2 % HDP. Rozpočtová politika je přesto považována za udržitelnou díky nízkému zadlužení a rezervám spravovaným prostřednictvím státního investičního fondu. Vláda Bruneje nadále odmítá zavedení daně z přidané hodnoty či zdanění obyvatelstva a spoléhá se na příjmy z vlastního energetického bohatství a kapitálových výnosů.

Rozpočtové výdaje zůstávají soustředěny na klíčové oblasti zdravotnictví, školství, sociální podporu, obranu a infrastrukturu. V souladu s cíli národního rozvojového plánu (RKN 12) jsou navyšovány výdaje na projekty podporující diverzifikaci ekonomiky, s důrazem na zpracovatelský průmysl, logistiku a digitální sektor.

Brunej si dlouhodobě udržuje přebytkové obchodní saldo, což spolu se stabilní měnovou politikou a kontrolou inflace přispívá k vysokému hodnocení fiskální disciplíny země ze strany mezinárodních institucí, včetně MMF a Světové banky.

Veřejné finance	2025
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-14,8
Veřejný dluh (% HDP)	2,34
Bilance běžného účtu (mld. USD)	2,2
Daně	2026
PO	18,5 %
FO	N/A
DPH	N/A

2.3 Bankovní systém

Úlohu centrální banky v Bruneji vykonává **Monetary Authority of Brunei Darussalam (AMBD)**. Tato instituce nahradila původní Brunei Currency and Monetary Board, jejímž hlavním úkolem byla správa měnové politiky po ukončení postkoloniální měnové unie s Malajsií a Singapurem. Se Singapurem si Brunej dosud udržuje měnovou paritu, což znamená, že brunejský dolar (BND) je volně směnitelný 1:1 se singapurským dolarem (SGD) a obě měny jsou vzájemně akceptovány v hotovostním oběhu.

Brunejský bankovní sektor je malý, ale stabilní. V současnosti zde působí 9 bank, z nichž většina jsou pobočky zahraničních finančních institucí:

- 1 Baiduri Bank Berhad
- 1 Islamic Bank of Brunei Berhad (BIBD)
- 1 Citibank
- 1 Malayan Banking Berhad (Maybank)
- 1 Development Bank of Brunei Berhad
- 1 Overseas Union Bank
- 1 Hongkong and Shanghai Banking Corporation (HSBC)
- 1 Standard Chartered Bank
- 1 Sime Bank Berhad

Sektor se vyznačuje silnou regulací a konzervativním přístupem k úvěrové politice. Islámští poskytovatelé finančních služeb (zejména BIBD) hrají významnou roli v nabídce produktů v souladu se zásadami islámského bankovníctví (sharia compliant finance).

2.4 Daňový systém

Brunej představuje specifické ekonomické prostředí, jehož státní finance jsou z velké části kryty příjmy z těžby ropy a zemního plynu. V zemi se neuplatňuje většina běžných daní známých z jiných států – neexistují daně z příjmu fyzických osob, vývozní, prodejní ani spotřební daně. Také výhradní vlastníci a partneři firem nepodléhají zdanění osobních příjmů. Pouze právnické osoby registrované v Bruneji musí zdaňovat své zisky.

Korporátní daň v Bruneji má jednotnou sazbu 18,5 %, ale pro běžné firmy (mimo ropný průmysl) jsou uplatňovány slevy na první vydělané peníze. Výjimkou je těžební sektor (ropa a plyn), kde je daňová sazba mnohem vyšší – 55 % ze zisku. Výpočet čistého zisku se dělí na tři části:

- Zisk do 100 000 BND - stát firmě odpustí celých 75 % daně, firma z této první části zisku zaplatí efektivně jen 4,625 %.
- Zisk od 100 000 do 250 000 BND - stát firmě odpustí celých 50 % daně, firma z této první části zisku zaplatí efektivně jen 9,25 %.
- Zisk nad 250 000 BND - daní se plnou sazbou 18,5 %.

V případě reexportu lze požádat o výjimku z korporátní daně a uplatnit sníženou celní sazbu 1 %. Nerezidenti podléhají srážkové dani: 2,5 % z úroků, 10 % z honorářů a technických služeb. Rezydentem je osoba přítomná v Bruneji alespoň 183 po sobě jdoucích dní.

Detailnější popis daňového systému najdete v reportu [Deloitte Tax Guide](#).

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Český vývoz do Sultanátu Brunej je svým objemem dosud spíše zanedbatelný. Jednou z významnější položek je export dopravních prostředků, což koreluje s otevřením autosalonu Škoda Auto před několika lety. Výhledově se však otevírají nové příležitosti ve spolupráci s místní armádou a dalšími bezpečnostními složkami. Podporu českému exportu může poskytnout nově otevřený Honorární konzulát Bandar Seri Begawan.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import z ČR (mld. CZK)	0,05	0,11	0,02	0,07	0,03
Export do ČR (mld. CZK)	0	0	0	0	0
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,05	0,11	0,02	0,07	0,03

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
714	Stroje, motory neelektrické (ne turbíny, motory píst.)	19	67,9 %
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	5	17,9 %
747	Kohouty, ventily aj. armatury pro potrubí, kotle ap.	1	3,6 %
874	Přístroje měřicí, kontrolní, analyzační, řídicí j. n.	1	3,6 %
699	Výrobky z kovů základních j. n.	1	3,6 %

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
841	Oděvy a prádlo pánské, chlapecké (ne pletené, háčk.)	1	100,0 %
844	Oděvy a prádlo dámské, dívčí pletené, háčkované	0	0,0 %
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	0	0,0 %
899	Výrobky ost. j. n. (květiny umělé, svíčky, deštníky ap.)	0	0,0 %
821	Nábytek a díly, žíněnky, matrace aj. nábytek čalouněný	0	0,0 %

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Z hlediska evropského vývozu patří Brunej mezi méně významné partnery, přesto evropský vývoz tvořený převážně klíčovými dopravními prostředky, strojírenskými výrobky a výrobky chemického odvětví kontinuálně roste a v roce 2024 přesáhl poprvé metu 200 mil. EUR.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import z EU (mil. EUR)	141,5	158,4	133,4	216,5	285,8
Export do EU (mil. EUR)	2,8	39,9	3,2	37,7	27,4
Saldo s EU (mil. EUR)	-138,7	-118,5	-130,3	-178,7	-258,4

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Sultanát Brunej obchoduje především s velkými hráči svého regionu - Japonskem, ČLR a Austrálií. Významné dovozy do země přichází ze SAE, Malajsie a opět ČLR.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import ze zemí mimo EU (mil. USD)	8502,31	9372,67	7612,91	7514,35	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. USD)	11581,65	15205,12	11453,03	11927,33	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. USD)	3079,34	5832,45	3840,13	4412,98	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Ekonomika Bruneje prochází transformací a po předchozích útlumech zaznamenaly přímé zahraniční investice v letech 2024–2025 opětovný růst. Vláda se snaží lákat investory do neropných odvětví, aby snížila závislost na těžbě fosilních paliv. Klíčovou roli v podpoře byznysu a modernizace hraje Ministerstvo financí a Rada pro ekonomický rozvoj Bruneje / BEDB, která byla založena v roce 2001 s cílem propagovat Brunej jako investiční destinaci a podpořit transformaci ekonomiky.

Podle nejnovějších dat o celkovém objemu investic v Bruneji jednoznačně dominují tito partneři:

1. Hongkong (cca 40 %): Aktuálně největší investor, jehož kapitál směřuje především do petrochemického zpracování.
2. Velká Británie (cca 28 %): Dlouhodobý partner s masivním podílem zejména v těžebním průmyslu.
3. Nizozemsko (cca 11 %): Významný evropský investor se silnými finančními toky v posledních letech.

Z regionálního hlediska v přílivu nových investic roste vliv sousedního Singapuru a Malajsie.

Největší podíl investic drží zpracovatelský průmysl (tzv. *downstream* – rafinérie, výroba hnojiv) s více než 44 %, následovaný těžbou ropy a plynu (cca 30 %) a finančním sektorem. Stát podporuje diverzifikaci do high-tech oborů, ICT, digitalizace, zdravotnických technologií a udržitelného zemědělství (akvakultura). Brunejský kapitál se poohlíží i po investicích v zahraničí, včetně Česka.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU: V současnosti neexistuje bilaterální smluvní základna mezi Evropskou unií a Sultanátem Brunej. Stále probíhají jednání o Dohodě o partnerství a spolupráci (Partnership and Cooperation Agreement – PCA), která má vytvořit rámec pro politický dialog, sektorovou spolupráci i obchodní vztahy. PCA zahrnuje i doložku nejvyšších výhod pro obchodní operace včetně exportu, importu, tranzitu a skladování zboží. Obě strany deklarují zájem o plnou implementaci principu nediskriminačního přístupu na trh. Zahájení jednání o PCA bylo oficiálně oznámeno dne 26. dubna 2012 při setkání ministrů EU a ASEAN v Bandar Seri Begawanu, za účasti tehdejší vysoké představitelky EU Catherine Ashton a sultána H. Bolkiaha. Dohody o volném obchodu (FTA) chce EU nadále vyjednávat nejprve bilaterálně s jednotlivými státy ASEAN, poté co bylo v roce 2009 pozastaveno jednání o meziregionální dohodě EU-ASEAN. Podmínkou pro otevření jednání o FTA s jednotlivými státy je obvykle předchozí uzavření PCA. Nicméně nadějí do budoucna je, že budou opět otevřeny rozhovory o obchodní dohodě mezi EU a celým uskupením ASEAN.

Smlouvy s ČR: Mezi Českou republikou a Brunejí neexistuje žádná dvoustranná smluvní základna.

Regionální rámce: Brunej je smluvní stranou Regionálního komplexního hospodářského partnerství (RCEP), které ratifikoval společně s většinou členů ASEAN. Naopak zatím neratifikoval dohodu CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement on Trans-Pacific Partnership). USA zařazují Brunej do svého rámce Indo-pacifického hospodářského rámce prosperity (IPEF), jehož cílem je posílit spolupráci v oblasti obchodu, udržitelnosti, digitalizace a dodavatelských řetězců mezi 14 zeměmi Indo-Pacifiku.

3.4 Rozvojová spolupráce

Sultanát Brunej není příjemcem zahraniční rozvojové pomoci vzhledem k vysoké úrovni HDP na obyvatele. Přesto však existuje značný zájem o projekty technické asistence, expertní spolupráci a podporu diverzifikace a modernizace hospodářství.

Zejména perspektivní je spolupráce v oblasti životního prostředí, a to formou odborné asistence při tvorbě veřejných politik, společného výzkumu, univerzitní spolupráce i přenosu know-how v oblasti udržitelného rozvoje. Brunej deklaruje ambici stát se regionálním lídrem v environmentálních otázkách.

V roce 2023 byla Brunej určena jako sídlo Centra ASEAN pro boj s klimatickou změnou (ASEAN Centre for Climate Change). Toto centrum má za úkol koordinovat klimatické politiky členských států a podporovat jejich implementaci. Význam tématu podtrhla historicky první účast brunejského sultána na klimatickém summitu COP28. Další rozvojový impulz představuje aliance Borneo Economic Community (BEC), iniciovaná během indonéského předsednictví ASEAN. Brunej, Malajsie a Indonésie se dohodly na společném rozvoji ostrova Borneo s důrazem na udržitelnost.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

- Obranný a bezpečnostní průmysl
- Energetický průmysl
- ICT
- Turismus

Hospodářský model Sultanátu Brunej je silně závislý na vývozu ropy a jejích derivátů, proto se nejvíce obchodních příležitostí koncentruje právě v tomto sektoru. V roce 2025 zaznamenal Brunej růst HDP o 2,2 % zejména díky rozvoji návaznému zpracování ropy a plynu. Neudržitelný a jednostranně zaměřený hospodářský model se nyní v rámci Strategie Wawasan Brunei 2035 Brunej snaží diverzifikovat s cílem zvýšit vzdělanost, kvalitu života a posílit udržitelnost ekonomiky. Prioritními sektory se staly ropný a plynárenský průmysl (downstreaming), ICT, služby, gastronomický a turistický průmysl.

Positivním faktorem je čínská investice do petrochemického závodu Hengyi Industries Sdn Bhd. Závod přispívá přibližně 10 % k HDP Bruneje a po rozšíření jeho kapacity se očekává, že tento podíl vzroste až na 30 %. Další významnou investicí je závod na výrobu hnojiv společnosti ThyssenKrupp v hodnotě 1,8 mld. USD, který produkuje 1,36 mil. tun granulované močoviny ročně. S rostoucí výrobní kapacitou se plánuje zdvojnásobení kapacit přístavu Muara Port. Veškerá ekonomická aktivita se bude soustředit do výše uvedených oblastí. Deklarovaný záměr rozvíjet ekoturismus pravděpodobně nenaplní očekávání kvůli omezené konektivitě a konzervativnímu obrazu země. Reálnější je rozvoj rybolovu ke snížení závislosti na dovozu. Práce na dálnici Trans-Borneo spojující Malajsii a Brunej začaly v roce 2023. Celková výše investic do strategických projektů dosahuje téměř 14 mld. USD. Brunej se rovněž snaží o digitalizaci a zlepšení konektivity – již v roce 2020 byla zavedena 5G síť jako výsledek spolupráce mezi státním telekomunikačním úřadem, úřadem pro informační technologie a společností Unified National Networks Sdn Bhd. Brunej je aktuálně druhou nejlépe připojenou zemí ASEAN s odhadem 90% pokrytí vysokorychlostním internetem.

V oblasti obrany a bezpečnosti došlo pro fiskální rok 2025/2026 k navýšení obranného rozpočtu o 28,5 % na rekordních 796,3 mil. BND (přibližně 594 mil. USD). Rozpočet reflektuje rostoucí důraz na zpravodajské a sledovací kapacity. Základní obrannou strategií zůstává holistický přístup k obraně, posilování vojenské diplomacie a zlepšení odstrašení nepřítelů a vojenské odezvy. Ministerstvo obrany Bruneje zakoupilo tři dvoumotorové taktické letouny C295MW od společnosti Airbus, které nahradí dosluhující CN235. Letouny budou využívány pro humanitární účely, evakuaci a záchranné mise. Námořní bezpečnost je tradičně prioritou, kdy od roku 2022 funguje rozsáhlý Národní pobřežní hlídkový systém. Brunejské námořnictvo posílilo svou flotilu díky spolupráci se singapurskou společností ST Engineering a německo-brunejskou firmou Muara Maritime Services, která se specializuje na opravy a údržbu. Tato společnost je vlastněna státním investičním fondem Darussalam Assets. V oblasti kyberbezpečnosti Brunej aktivně spolupracuje na regionální úrovni, přičemž deklarace přijatá během 13. zasedání ASEAN-ČLR ve Vietnamu zahrnuje i boj proti kyberkriminalitě. Brunejské vzdušné síly v současnosti disponují 16 vrtulníky Sikorsky S-70i, šesti pozorovacími vrtulníky BO-105 Airbus a bezpilotními prostředky od americké společnosti Insitu (dceřiná společnost Boeingu).

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Kulturní a společenské prostředí sultanátu Brunejský Darussalam je formováno třemi hlavními faktory:

1. ústřední a nezpochybňovanou rolí panovníka;
2. přítomností přísného, nikoli však radikalizovaného islámu;
3. vysokou životní úroveň díky těžbě a exportu ropy.

Při obchodním jednání je nezbytné tyto skutečnosti zohlednit. Z širší perspektivy lze při jednání v Bruneji čerpat ze zkušeností získaných v Malajsii nebo částečně v Indonésii, kde jsou kulturní i společenské normy a zvyklosti v mnohém podobné.

4.2 Oslovení

Vstup na brunejský trh vyžaduje zcela jiný přístup než evropský byznys. Úspěch evropské firmy nebude záviset jen na ceně či kvalitě produktu, ale především na schopnosti vybudovat si osobní důvěru a respektovat přísná kulturní specifika. Brunej je konzervativní sultanát, kde hraje prim islám, přísná hierarchie a taktní komunikace.

Pokud plánujete oslovit tamního partnera, zapomeňte na chladné e-maily. Zaslání strohé nabídky na obecný e-mail firmy v Bruneji nefunguje. Brunejci chtějí vědět, *s kým* jednají, ještě, než se začnou bavit o tom, *co* nabízíte. Způsob oslovení se liší podle toho, na jaké úrovni chcete jednat:

- **Jednání s vládními orgány a ministerstvy:** Zde platí rigidní protokol. Oficiální schůzku na vládní úrovni nelze sjednat napřímo. Je nezbytné, aby byl na příslušné úřady doručen formální dopis (oficiální nóta) ze strany příslušného diplomatického zastoupení, což je v případě českých firem Velvyslanectví ČR v Jakartě (které má pro Brunej diplomatickou akreditaci).
- **Jednání se soukromým sektorem:** Ideální cestou je využití prostředníka – doporučení od státní agentury (např. Rada pro ekonomický rozvoj BEDB), společného obchodního partnera nebo mezinárodní banky. Pokud přece jen píšete napřímo, adresujte oslovení výhradně nejvýše postavené osobě a k nabídce přiložte stručné profesní biografie klíčových manažerů vaší firmy.

4.3 Obchodní schůzka

Při případné obchodní schůzce s partnery z Bruneje lze předpokládat, že půjde o obchodníky dobře obeznámené s mezinárodními zvyklostmi, často se vzděláním získaným v zahraničí. Pro úvodní setkání bývá vhodným a běžně voleným prostředím neutrální prostor, například konferenční místnosti mezinárodních hotelů. Základní parametry jednání se zpravidla výrazně neodlišují od mezinárodního standardu, přesto je třeba respektovat některá kulturní a náboženská specifika.

Brunejská společnost si zakládá na společenském statusu a šlechtických či akademických titulech. Před oslovením si detailně ověřte, s kým mluvíte. Potkáte-li v adrese tituly jako *Pengiran* (šlechta), *Dato* (obdoba rytíře) nebo náboženské a akademické zkratky, musíte je v oslovení striktně uvést. U běžných jmen se pro muže používá uctivé *Awang* (zkratka Awg) a pro ženy *Dayang* (Dyg).

Pravidla pro osobní setkání a etiketu jsou v Bruneji poměrně konzervativní. Do místnosti musí jako první vstoupit nejvýše postavený člen vašeho týmu. Brunejská protistrana usadí k jednání partnery na stejné hierarchické úrovni. Podání ruky je u mužů běžné, ale velmi lehké. Muž by nikdy neměl jako první nabízet ruku brunejské ženě (pokud ji sama nenabídne, stačí uctivé kývnutí hlavy). Mnoho Brunejců si po stisku ruky položí pravou dlaň na srdce na znamení upřímnosti. Vizitku podávejte oběma rukama (nebo pravou rukou s podepřením levého zápěstí). Nikdy na vizitku před partnerem nepište a chvíli si ji se zájmem prohlížejte – vyjadřujete tím respekt k jeho osobě.

Samozřejmostí je absence alkoholu během schůzek i společenských obědů či večeří. Zároveň je třeba zohlednit dietní omezení brunejských partnerů, *halal* strava je nezbytností, vepřové maso či pokrmy s obsahem alkoholu jsou zcela vyloučeny. Účast žen na jednání není výjimečná, nicméně v čele delegace zahraniční strany by měl stát muž. Ženy by při výběru oděvu měly preferovat konzervativní styl, což znamená zakrytá ramena, dlouhé sukně či kalhoty, žádné výrazné výstřihy. Vhodné je respektovat místní zvyklosti a zvolit decentní, neutrální barvy. Mužům etiketa umožňuje vzhledem k tropickému podnebí odložit sako, jednání bez kravaty je běžné, případně je možné zvolit místní formální oděv v podobě elegantní batikové košile s dlouhým rukávem.

Při plánování jednání je nutné brát v úvahu náboženský kalendář, zejména postní měsíc ramadán, kdy může být pracovní tempo zpomaleno a pracovní doba zkrácena. Zcela nevhodný pro obchodní schůzky je pátek, a to především dopoledne, kdy nefungují státní úřady a většina muslimských partnerů se účastní hlavní týdenní modlitby (Jumu'ah). V pátek proto doporučujeme schůzky buď zcela vynechat, nebo plánovat až na pozdní odpoledne.

4.4 Komunikace

Komunikační styl v Bruneji, typický pro jihovýchodní Asii, je formální, zdrženlivý, ale zároveň srdečný. Brunejci kladou důraz na zdvořilost, jemnost projevu a vzájemný respekt. Prvotní dojmy, způsob oslovení a celková kultivovanost jednání sehrávají klíčovou roli v navazování a budování důvěryhodného vztahu. Nedoporučuje se přehnaná asertivita, netrpělivost nebo přílišné tlačení na rozhodnutí, které může být vnímáno jako ztráta tváře.

Jednací jazyk je nejčastěji angličtina, která je i jedním z oficiálních jazyků země a standardně užívaná ve státní správě, školství i byznysu. Angličtinu ovládá většina obchodních partnerů, a to i mimo hlavní město. V některých případech, zejména při kontaktu s menšími firmami, je možné, že jednání bude probíhat v brunejská malajštině. V takovém případě partner většinou zajistí vlastní tlumočení.

Pro zahraniční partnery platí obecné doporučení vyhnout se hned při úvodních jednáních jakýmkoliv citlivým nebo kontroverzním tématům, obzvláště těm, které se týkají náboženství, královské rodiny nebo politiky. Monarchie a islám jsou v Bruneji hluboce zakotvené nejen v ústavním systému, ale i v každodenním životě. Jakákoliv nevhodná zmínka, ironie nebo pokus o satiru (buť míněné v lehkém tónu) mohou být chápány jako výraz neúcty a zásadně narušit průběh jednání. Podobně nevhodné je i používání příliš neformálních výrazů v oficiální komunikaci.

Na druhou stranu, pokud se naváže bližší osobní vztah a důvěra, může dojít v pozdější fázi jednání k výraznému uvolnění stylu a otevřenější výměně názorů. Mnohdy se pak partnerství rozvíjí i v přátelské rovině, kde je prostor pro méně formální komunikaci, i když stále vždy v duchu respektu k místní kultuře a hodnotám.

Typickým rysem komunikace v Bruneji je nepřímá, jako v celé JV Asii. Otevřené odmítnutí nebo přímé vyjádření nesouhlasu je spíše výjimkou. Mnohem častější je naznačení postoje prostřednictvím jemného váhání, odkladu rozhodnutí nebo využití zprostředkovaných signálů. Zahraniční obchodníci by měli věnovat pozornost neverbálním projevům a kontextu sdělení, kterými mohou být opakované odložení schůzky, zdržení odpovědi či vyhýbavá formulace. Z tohoto důvodu je doporučeno spolupracovat s dobře orientovaným místním partnerem, který zná zvyklosti, má vlastní síť kontaktů a rozumí jemným nuancím komunikace. Zejména v přípravné fázi obchodních vztahů může správný výklad těchto signálů zásadně ovlivnit šanci na úspěch.

Co se týče komunikačních kanálů, i zde je Brunej zcela sladěná s celým regionem JV Asie. Ačkoliv formální informace mohou být zasílány e-mailem, daleko preferovanější a běžnější formou komunikace jsou mobilní aplikace, především WhatsApp. Mnoho brunejských obchodníků reaguje rychleji na zprávy přes tyto kanály než na klasické e-maily, a proto je jejich používání v obchodní praxi považováno za standard.

Při prvním kontaktu se doporučuje zaslat krátké úvodní představení, ideálně ve spojení s doporučením či referencí. Součástí běžné praxe je výměna vizitek, které by měly být kvalitně zpracované v angličtině, případně v kombinaci s místním jazykem. Při předávání vizitky je vhodné ji podat oběma rukama, což je v celém regionu vnímáno jako projev úcty. Specifickou formou prezentace produktu nebo služby je osobní návštěva, případně účast na tematických výstavách nebo veletrzích, kde je možné oslovit potenciální partnery přirozeným způsobem. V takových situacích je důležité být připraven nejen jazykově, ale i kulturně se znalostí základních zvyklostí, přizpůsobením oblečení a celkově působit seriózně a důvěryhodně. Klíčem k úspěšné komunikaci v Bruneji je kombinace kulturní citlivosti, trpělivosti, formálnosti a pružnosti, zejména v přizpůsobení komunikačního kanálu a stylu dle daného partnera. Důraz na vztahovou rovinu obchodního partnerství a úcta k tradici činí z brunejského prostředí sice náročnější, ale stabilní a důvěryhodné prostředí pro dlouhodobou spolupráci.

4.5 Doporučení

Před případnou obchodní cestou do Bruneje je velmi vhodné se předem důkladně seznámit s místními reáliemi, kulturními zvyklostmi a základní historií Sultanátu. Brunej je islámská monarchie, kde se důsledně uplatňuje kombinace tradičního malajsko-muslimského způsobu života a moderního řízení státu. Kulturně se výrazně podobá sousední Malajsii a v mnohém i Indonésii, z čehož lze čerpat při přípravě na obchodní jednání.

Náboženství, konkrétně sunnitský islám, hraje v každodenním životě zcela zásadní roli, přičemž je den strukturován podle pěti denních modliteb. První z nich začíná ještě před pátou hodinou ranní a Brunejci bývají v tuto dobu již upraveni a připraveni k začátku dne. Další modlitby probíhají v poledne, odpoledne (kolem 15. hodiny), při západu slunce (cca 18:00) a večer. V době modliteb dochází k přerušování pracovních činností, což je třeba při plánování schůzek respektovat.

Dárky nejsou nezbytné, ale mohou být vnímány pozitivně, pokud jsou vhodně zvolené. Například originální dárky z domovské země obchodního partnera jsou často vítané, česká křišťál je Bruneji známý. Vždy však dárky musí být voleny bez alkoholického podtextu. Celkově platí, že úspěch v jednáních je výsledkem kombinace respektu k místní kultuře, trpělivosti a osobního přístupu.

4.6 Státní svátky

Přehled všech státních svátků v roce 2025/2026 je uveden [zde](#).

Přehled státních svátků s pevným datem:

- 1. ledna – Nový rok
- 23. února – Národní den (nejdůležitější státní svátek, připomínající plnou nezávislost na Velké Británii získanou v roce 1984)
- 31. května – Den ozbrojených sil
- 15. července – Narozeniny Jeho Veličenstva sultána
- 25. prosince – První svátek vánoční

Pohyblivé státní svátky: Čínský nový rok, Israk Mikraj, První den ramadánu, Nuzul Al-Quran, Eid al-Fitr, Eid al-Adha, Islámský nový rok, Maludjur Rasul.

Obvyklá pracovní doba ve firmách je nastavena od pondělí do pátku a v sobotu doplněna. Ve státních úřadech je běžná pracovní doba od pondělí do čtvrtka a v sobotu odpoledne. Je také potřeba počítat s přestávkou na modlitbu každý den po poledni.

V průběhu muslimského postního měsíce ramadánu, který se řídí lunárním kalendářem a každoročně připadá na jiné období, dochází k úpravám pracovní i prodejní doby, často k jejímu zkrácení. Je proto vhodné před plánovanou cestou či obchodními jednáními ověřit, na kdy ramadán v daném roce připadá.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Brunej podporuje příliv zahraničních investic, včetně 100% zahraničního vlastnictví ve většině sektorů. Země má nejnižší daňové sazby v regionu ASEAN. Tato skutečnost, společně se stabilním ekonomickým a politickým prostředím, činí ze země zajímavou destinaci pro investory. Určitým handicapem může být omezená kapacita domácí pracovní síly a regulatorní mantinely při zaměstnávání cizinců, stejně jako limity dané stávající kapacitou, byť jinak relativně velmi moderní infrastruktury. Nově založené zahraniční společnosti, které získají „*pioneer*“ statut, nemusí po určitou dobu zdaňovat svoje zisky. Daňové prázdny jsou přímo úměrné výši proinvestovaného fixního kapitálu, viz Kapitola Daňový systém či stránky [Deloitte-Tax Guide](#).

Dovozní režim Dovozy všech druhů zboží do Bruneje spadají pod dohled [The Royal Customs and Excise Department](#). Dovozy se musí zaregistrovat v přístavu vstupu. Určení celní klasifikace vychází z nařízení o spotřebních daních z roku 2012 a 2007. U některých produktů jsou vyžadována dovozní povolení. Licence pro dovoz jsou k dispozici u příslušných vládních agentur. Nezakázané zboží lze dovážet na základě otevřené obecné licence. Vyplněné formuláře celní deklarace musí být předloženy prostřednictvím webové stránky elektronického celního úřadu s podpůrnou dokumentací, jako jsou faktury, přepravní a pojistné listy, letecké účty a balicí listy. Další dokumentace, která může být požadována, zahrnuje osvědčení o původu a analýze, dovozní licence a další dokumentaci, kterou bude celní a spotřební oddělení považovat za nezbytnou. Obecně není vstup na trh charakterizován větším množstvím méně obvyklých obchodních překážek s výjimkou dovozu potravin a zemědělských komodit, na které se vztahuje certifikace halal vydávaná vlastním brunejským úřadem dle národních specifik halal kvality.

Kompletní průvodce podmínkami vstupu na trh z hlediska vydaných licencí, národních standardů a celního zatížení naleznete na stránkách [Brunejského celního úřadu](#).

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Pro zahraniční firmy existují tři hlavní přístupy k působení v Bruneji:

- Regionální operační centrum: Vzhledem k malé velikosti brunejského trhu je nejčastější formou jeho pokrytí vzdáleně z regionálního centra, typicky ze Singapuru nebo Malajsie.
- Místní distributor nebo zástupce: Nejvyužívanější cesta pro přímý prodej. Lokální partner disponuje potřebnými kontakty a znalostí specifického konzervativního prostředí.
- Přímý korporátní vstup: Doporučuje se pouze při rozsáhlých investicích (např. v těžebním průmyslu či petrochemickém downstreamu). V tomto případě je nezbytným standardem najmout místní právní a konzultační kancelář.

Brunejský právní systém striktně rozlišuje tři hlavní formy podnikání podle státní příslušnosti zakladatelů:

1. **Výhradní vlastnictví (Sole Proprietorship):** Majitel a jednatel jsou jedna fyzická osoba, která plně ručí za veškerá rizika a ztráty. Tato forma je vyhrazena pouze pro občany Bruneje nebo osoby s trvalým pobytem. Registrační poplatek činí přibližně 30 BND (cca 22 USD).
2. **Partnerství (Partnership):** Sdružení až 20 partnerů, kteří ručí společně a nerozdílně. Tato forma je opět přístupná pouze pro brunejské rezidenty.
3. **Obchodní společnost (Company / Sendirian Berhad - Sdn Bhd):** Samostatný právní subjekt (s.r.o. či a.s.) s odděleným majetkem a funkcemi ředitelů a akcionářů. Je to jediná forma vhodná pro zahraniční investory. Jsou vyžadováni minimálně 2 akcionáři a 2 ředitelé, přičemž alespoň jeden z ředitelů musí být rezidentem Bruneje. Základní registrační poplatek činí 300 BND (cca 220 USD).

Proces registrace:

Založení společnosti je plně digitalizované. Probíhá přes [One Common Portal](#) spravovaný Ministerstvem financí a hospodářství. Tento portál funguje jako komplexní e-slужba („one-stop shop“), kde si investor vytvoří účet u Registru firem (ROC – Registrar of Companies) a systém ho online provede celým procesem registrace od schválení názvu firmy až po finální zápis.

5.3 Marketing a komunikace

Brunej spíše není z pohledu českého exportu cílový spotřebitelský trh. Pro případný marketing cílený na spotřebitele by pak jako nejpraktičtější nástroj zřejmě sloužily sociální média jako Facebook nebo Instagram, popřípadě standardní webové stránky. V praxi se spíše než cílená reklama jako nejpravděpodobnější příležitost k oslovení brunejského trhu nebo partnera jeví prostředí mezinárodních veletrhů, jichž se brunejští specialisté účastní v zahraničí. Spolupráce s agenturami může být užitečná především v případech, kdy firma uvažuje o dlouhodobém působení v zemi či regionálním zastoupení.

PR agentury

ADISON

HR agentury

AMEA

Horizons

JB Hired

Keller

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Brunej Darussalam je od 1. ledna 1995 členem Světové obchodní organizace (WTO) a od 9. prosince 1993 členem Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT). Tím se zavázal dodržovat mezinárodní standardy ochrany duševního vlastnictví, včetně ustanovení Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS).

Vnitrostátní rámec ochrany práv zajišťuje **Brunei Intellectual Property Office (BruIPO)**, spadající pod Ministerstvo financí a hospodářství. BruIPO má na starosti registraci ochranných známek, patentů, autorských práv, průmyslových vzorů a dalších práv duševního vlastnictví. Proces registrace je možné provést elektronicky a většina dokumentace je dostupná v angličtině.

Brunej zároveň přijal několik klíčových zákonů v oblasti IP, například Patent Order (2011), Trademark Act (2017) a Copyright Order (2014), které jsou z velké části harmonizovány s mezinárodními standardy. Více na stránkách Úřadu ochrany duševního vlastnictví [BRUIPO](#).

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou v Bruneji decentralizovány mezi jednotlivé ústřední orgány. Musí se nicméně řídit jednotnými pravidly stanovenými centrálním úřadem State Tender Board a Ministerstvem Financí. Některé energetické tendry také spadají pod Energetickou sekci úřadu předsedy vlády.

Zakázky jsou obvykle vypisovány formou otevřeného výběrového řízení, nicméně u menších projektů nebo v případě důvěrných zadání se využívá i omezené řízení či přímé zadání. Nabídky se podávají v zalepené podobě a otevírání probíhá veřejně za účasti členů výběrové komise. Zahraniční firmy se mohou výběrových řízení účastnit, avšak často je požadováno partnerství s místním subjektem či registrace v systému brunejské obchodní komory. V některých sektorech (např. obrana, ICT, zdravotnictví) může být vyžadována dodatečná bezpečnostní nebo technická certifikace.

Zakázky financované státem jsou zpravidla hrazeny z rozpočtových prostředků, v případě větších infrastrukturálních projektů může jít i o financování skrze veřejně-soukromé partnerství (PPP). Výhodou brunejského systému je nízká míra korupce a stabilní právní prostředí. Nevýhodou pak může být určitá nepružnost a preference domácích dodavatelů, která vyžaduje od zahraniční firmy strategický přístup a lokální partnerství.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Brunej disponuje rozvinutým finančním systémem, který poskytuje standardní nástroje pro mezinárodní obchod (dokumentární akreditivy, záruky, směnky). Domácí úvěrový trh pro rozsáhlé komerční projekty cizinců je však kvůli menší velikosti lokálních bank omezený. Zásadní výhodou je, že brunejský dolar (BND) je na základě historické dohody (*Currency Interchangeability Agreement*) pevně fixován k singapurskému dolaru (SGD) v poměru 1:1. Asijská rozvojová banka (ADB) sice vede Brunej jako vyspělou zemi, ale členství v transregionálním seskupení BIMP-EAGA (Východoasijská zóna růstu zahrnující Brunej, Indonésii, Malajsii a Filipíny) otevírá dveře k financování velkých infrastrukturních a ekologických projektů prostřednictvím regionálních rozvojových bank.

V Bruneji paralelně fungují dva samostatné soudní systémy, přičemž nejvyšší autoritou pro jmenování všech soudců je přímo sultán:

- Civilní soudní systém: Je založen na anglickém zvykovém právu (*Common Law*). Obchodní, korporátní a smluvní spory zahraničních firem spadají výhradně sem. Řeší je Nejvyšší soud (*Supreme Court*) a odvolací instance. Tento systém poskytuje investorům stabilní a předvídatelné prostředí.
- **Soudy Šaría (Syariah Courts):** Řeší náboženské, rodinné a osobní záležitosti muslimských obyvatel. Brunej v uplynulých letech plně implementovala islámský trestní zákoník. Na běžné obchodní spory a korporátní právo však Šaría dopad nemá.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízová povinnost k cestám do Bruneje nepřesahujícím 90 dnů byla pro držitele všech druhů cestovních dokladů vydaných v ČR zrušena v r. 2007. Povolení k dlouhodobým pobytům podnikatelů, registraci firem a zástupců v Bruneji zařizují zprostředkovatelské kanceláře. Účtované částky jsou sice značně vysoké, ale cizinec se jinak pouze obtížně orientuje v byrokratické spleti místních úřadů. Podmínky udělení obchodní víz blíže uvádí na příklad vízové oddělení Velvyslanectví Sultanátu Brunej v Jakartě zde.

Bližší informace k režimu vstupu do země čerpejte na hlavním webu Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Pro nerezidenty a nemuslimy od 18 let však platí výjimka, která umožňuje dovézt si omezené množství alkoholu pro vlastní soukromou spotřebu. Při vstupu do země (na letišti či pozemním přechodu) je nutné alkohol na celnici písemně deklarovat. Dovezený alkohol je povoleno konzumovat výhradně v soukromí (v hotelovém pokoji nebo soukromém domě). Jakákoliv konzumace alkoholu na veřejnosti – včetně hotelových hal, restaurací, pláží nebo ulic – je přísně zakázána, trestně stíhána a hrozí za ni vysoké pokuty i vězení.

Maximální bezcelní limit na osobu (jednou za 48 hodin) činí:

- o 2 lahve tvrdého alkoholu (celkem max 2 litry) A ZÁROVEŇ
- o 12 plechovek piva (celkem max 3,96 litru).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zahraniční pracovní síly hrají v brunejské ekonomice klíčovou roli. Cizinci (nejčastěji z Malajsie, Filipín, Indonésie, Indie a Bangladéše) tvoří přibližně třetinu všech zaměstnanců v zemi. Pokrývají jak vysoce kvalifikované pozice v ropném a IT průmyslu, tak manuální profese ve stavebnictví a službách.

Proces získání pracovního povolení je přísně regulovaný, ale pro legitimní zaměstnavatele administrativně předvídatelný. Vláda však důsledně uplatňuje politiku „bruneizace“ (Bruneisation), což znamená, že zaměstnavatel musí nejprve prokázat, že na dané místo neúspěšně hledal lokálního uchazeče přes národní portál *JobCentre Brunei*. Žádost o pracovní povolení (LPA – Labour Allowance) se podává online přes portály Ministerstva vnitra a Pracovního úřadu (*Labour Department*). Po schválení kvót předává úřad stanovisko Imigračnímu úřadu, který vydá pracovní vízum (*Employment Pass*). Povolení se standardně vydává na 2 roky s možností prodloužení. Zaměstnavatel je ze zákona povinen složit bezpečnostní zálohu (Security Bond) formou bankovní záruky nebo hotovosti, která kryje případné náklady na repatriaci pracovníka (včetně zpáteční letenky) do země původu.

V Bruneji došlo k zásadnímu posunu v oblasti mzdové regulace. Od roku 2023 byl zaveden a postupně rozšířen systém národní minimální mzdy (NMW), který se vztahuje na vybrané sektory v soukromém trhu (např. bankovníctví, pojišťovnictví, pohostinství, IT a stavebnictví). Minimální mzda je stanovena na 500 BND (cca 370 USD) měsíčně pro zaměstnance na plný úvazek, respektive 2,87 BND za hodinu pro částečné úvazky. Tato částka slouží jako ochrana zejména pro nízkokvalifikované pracovníky.

V oblasti sociálního zabezpečení došlo k velké reformě – starší fondy TAP a SCP byly sloučeny a nahrazeny moderním integrovaným systémem SPK (*Skim Persaraan Kebangsaan / Národní důchodový systém*). Tento systém je navržen tak, aby zajistil lepší důchody pro brunejské občany a osoby s trvalým pobytem. Zaměstnavatelé povinně přispívají do fondu SPK procentuální částkou ze mzdy zaměstnance (přesná výše závisí na věkových a příjmových skupinách pracovníka). Cizinci pracující na pracovní vízum do systému SPK nespádají. Zaměstnavatel za ně tyto sociální odvody neplatí, což jim kompenzuje jiné povinnosti (např. zajištění ubytování či lékařské péče).

Zaměstnavatelům se důrazně doporučuje (a v mnoha sektorech je to přímo vyžadováno legislativou) sjednat pro zahraniční zaměstnance komerční zdravotní pojištění. Pro běžné úkony cizinci často využívají síť soukromých klinik, které jsou sice dražší, ale nabízejí kratší čekací doby a západní standard služeb.

5.9 Veletrhy a akce

Brunejský trh je specifický svou velikostí, což se přímo odráží v místním výstavním průmyslu. V zemi se nekoná mnoho velkých mezinárodních veletrhů a naprostá většina relevantních obchodních interakcí a kontraktů pro brunejský trh se domlouvá na etablovaných globálních a regionálních veletrzích (např. v sousedním Singapuru, Malajsii nebo v Číně).

Přesto v zemi existuje několik platforem, které stojí za pozornost:

- Zánik veletrhu BRIDEX: Legendární mezinárodní výstava obranné a bezpečnostní techniky *BRIDEX*, která v minulosti přitahovala světové armádní špičky, je již minulostí. V případě zájmu o kontakt se zástupci brunejského obranného sektoru lze využít bienální obranné veletrhy *IdnoDefence* v *Jakartě* nebo *DSA* v *Kuala Lumpur*.
- Spotřební a B2C výstavy: V současnosti v areálu BRIDEX a dalších kongresových centrech dominují akce zaměřené na lokální trh a regionální obchod. Příkladem jsou populární prodejní výstavy jako *Consumer Fair* (koná se dvakrát ročně a prezentuje spotřební zboží, elektroniku a služby) nebo tematické expozice typu *Siuk Brunei Raya Expo*, zaměřené na módu a potravinářství před svátky *Hari Raya*.
- Sektorové příležitosti: Pro zahraniční firmy mohou být zajímavé specializované B2B a B2G akce organizované pod záštitou vládních ministerstev. Jde především o veletrhy zaměřené na vzdělávání (*Higher Education Expo*), moderní technologie, digitalizaci a energetiku.

Vzhledem k vládní vizi *Wawasan Brunei 2035* roste také význam menších národních fór zaměřených na udržitelné zemědělství (akvakulturu), zelenou energii a rozvoj ICT, kde vládní instituce hledají technologické partnery.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Jakartě

Embassy of the Czech Republic (Kedutaan Besar Republik Ceko)

Jalan Gereja Theresia 20, Menteng, Jakarta 10350, Indonesia

Tel: +62 (0) 8119245663-4

Nouzová linka pro občany ČR: +420 222 420 222

E-mail: jakarta@mzv.gov.cz, jakarta.commerce@mzv.gov.cz

Web: <http://www.mzv.gov.cz/jakarta>

Honorární konzulát České republiky Bandar Seri Begawan s působností státu Brunei Darussalam

Honorární konzul pan Shaikh Khalid bin Shaikh Haji Ahmad

Simpang 88-4, Block A, First Floor, Unit No. A1.03 (Office No. 1), Higher Point Complex, Jame' ASR Kampong Kiulap, Gadong

B, Bandar Seri Begawan BE484/, Brunei Darussalam

Tel: +673 873 4086, +673 333 3486

E-mail: BandarSeriBegawan.Honorary@mzv.gov.cz

O brunejský trh se zajímá a podporu na něm poskytuje Česko-singapurská obchodní komora.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Záchranná služba: 991

Hasiči: 995

Policie: 993

Nouzová linka: 998

Nouzová linka Ministerstva zahraničních věcí ČR: +420 222 420 222

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Internetové informační zdroje:

- [ASEAN](#)
- [Brunei Industrial Development Authority](#)
- [Brudirect](#)

Adresy významných institucí:

The Brunei Economic Development Board

Block 2D, Bangunan Kerajaan Jalan Kumbang Pasang

Bandar Seri Begawan BA 1311

Brunei Darussalam

Tel: +673 223 0111 Fax: +673 223 0063

E-mail: info@bedb.com.bn

Web: [BEDB](#)